

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

שמות

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק בא

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה

לעילוי נשמת

מרת רחל בת ר' פינחס ע"ה ציקמאן

נפטרה ביום כ"א טבת ה'תשנ"א

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י נכדה

הרה"ת ר' אהרן וואלף וזוגתו מרת פולינה

ומשפחתם שיחיו ציקמאן

* * *

לעילוי נשמת

הרה"ג הרה"ח התמים מוה"ר נחום הלוי ע"ה

בן הרה"ח וכו' ר' ישראל הלוי ע"ה

לאבקאווסקי

מגיד שיעור ומשיגה בישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש

בקרעמענטשוו וברינאוה

נפטר ביום כ"ג טבת ה'תשמ"ב

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י בני משפחתו שיחיו

הי' שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!

להקדשות ולפרטים נוספים:

טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)

אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner

In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*

To Dedicate This Publication

In Honor Of Your Family Or A Loved Ones

For More Info. Call:

(718) 753-6844 or (323) 934-7095

or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחות הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה".

מעין חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט נגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

"אהלי תורה", ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבבבל"

ושיחת ש"פ שופטים ה'תנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

א. „ויעש להם בתים“

על הפסוק „ויהי כי יראו המילדות את האלקים ויעש להם בתים“, נאמר בגמרא במסכת סוטה²: „רב ושמואל³ – חד אמר: בתי כהונה ולויה, וחד אמר: בתי מלכות. מאן דאמר בתי כהונה ולויה – אהרן ומשה, ומאן דאמר בתי מלכות – דוד נמי ממרים קאתי (=גם דוד יצא ממרים)“.

ב„ספרי“⁴ נאמר: „בתים אלו איני יודע מה הם. כשהוא אומר⁵, „מקצה עשרים שנה אשר בנה שלמה את שני הבתים, את בית ה' זו כהונה, ואת בית המלך“, זו המלכות. זכתה ויכבד לכהונה ומרים למלכות“.

לפי זה יש להבין את דברי רש"י בפרשתנו⁶, אשר בצטטו את המילים „ויעש להם בתים“, הוא מפרש: „בתי כהונה ולויה ומלכות שקרוין בתים, ויבן⁷ את בית ה' ואת בית המלך, כהונה ולויה מיוכבד ומלכות ממרים, כדאיתא במסכת סוטה⁸“.

מצד אחד אומר רש"י: (א) הן כהונה והן מלכות כנאמר בספרי, ולא כנאמר בגמרא, ששם חלוקות הדעות. (ב) את הפסוק „את בית ה' ואת בית המלך“ המובא בספרי, ואינו מובא בגמרא. (ג) רש"י אומר „כהונה (ולויה) מיוכבד ומלכות ממרים“ כנאמר בספרי⁹, ולא כדברי הגמרא

(1) פרשתנו א, כא.

(2) יא, ב. ועד"ש בשמור"ר פ"א, יז.

(3) בשמור"ר שם: רב ולוי. וכ"ה לגירסא אחת בסוטה שם – ראה ע"י שם.

(4) בהעלותך י"ד, כט.

(5) מ"א ט, י"ד.

(6) עה"פ.

(7) בהוצאת ברלינער: כמו שכתוב ויבן (ובכתי" עירופרט: כגון ויבן). ובא' מכת"י רש"י (שתח"י), „שנא“.

(8) כ"ה ברוב הדפוסים ובכתי"י. בדפוס שני הלשון: ויעש להם בתים בתי כהונה ולוי' מיוכבד ומלכות ממרים כדאיתא במס' סוטה. וליתא הרה"י מהכתוב. ועד"ז הוא בכמה כתי"י שתח"י.

(9) ולאידך כתב גם בתי (כהונה ו)לוי'. (כהונה) ולוי' מיוכבד, ככנמי – ולא כבספרי שנאמר רק כהונה⁸. ובפשטות – זה שבספרי לא כתב גם לוי', כי אי"ז וכות וענין מיוחד של יוכבד, כ"א דכל שבט לוי (כמו שהקשה בחוד"ג לטוטה שם, ויפ"ת (השלם) לשמור"ר שם. וראה מה שתירצו). ובנוגע לפרש"י – ראה לקמן הערה 16.

שאינה מפרטת ממי יצאו הכהונה והלויה, אלא מפרטת מי הם האנשים הכלולים בכהונה ולויה ומלכות – „בתי כהונה ולויה אהרן ומשה, ומאן דאמר בתי מלכות – דוד נמי ממרים קאתי“.

אך למרות זאת מציין רש"י בסיום פירושו „כדאיתא במסכת סוטה“, ואינו אומר „כדאיתא בספרי“?

ב. המילדות – אשה ובתה או כלה וחמותה

את הענין הראשון ניתן להסביר בפשטות לפי דברי המפרשים¹⁰ על המחלוקת שבין רב לשמואל בגמרא, בהסבירם שהיא כרוכה במחלוקת הקודמת שבין רב לשמואל באותו מקום בגמרא¹¹, לגבי השאלה מי היו המילדות: חד אמר אשה ובתה, וחד אמר כלה וחמותה. מאן דאמר אשה ובתה – יוכבד ומרים, ומאן דאמר כלה וחמותה – יוכבד ואלישבע. לפי הדעה „כלה וחמותה“, הרי בתי כהונה הם מאלישבע אשתו של אהרן, ובתי הלויה הם מיוכבד. ואילו לפי הדעה „אשה ובתה“ כוללים ה„בתים“ גם בתי מלכות – בתי כהונה ולויה מיוכבד, ובתי מלכות ממרים¹².

כיון שרש"י סובר, כפי שכבר פירש לפני כן, שהמילדות – שפרה ופועה – הן יוכבד ומרים¹³, יוצא, שה„בתים“ הם בתי כהונה ולויה ובתי מלכות.

אך עדיין תמוהים¹⁴ הדיוקים האחרים שהובאו לעיל, ובעיקר הדגשתו „כדאיתא במסכת

(10) ראה חוד"ג סוטה שם. הרי"ף לע"י שם. וראה יפ"ת (השלם) לשמור"ר שם.

(11) ובשמור"ר שם, יג. ושם: רב אמר כו' רבי שמואל בר נחמן כו'.

(12) ביפ"ת (שם) פ"י כן בכוונת המדרש, אבל לא כגמ'. וכתב: אבל בסוטה גרסי' ומ"ד בתי מלכות דוד נמי ממרים קאתי, משמע דאוקי בתי מלכות במרים ויוכבד וקאמר דלאו דוקא מיוכבד דיצא מלך דהיינו משה כדכתיב ויהי בישורון מלך אלא דוד נמי דהוי מלך ממרים קאתי.

(13) פרשתנו א, טו. ועד"ז הוא בספרי בהעלותך שם בלי שום חולק.

(14) ולהעיר, שלהגירסא בע"י סוטה שם שמתחיל: חד אמר בתי מלכות (ורק אח"כ) וחד אמר בתי כהונה ולוי' – דוחק לפרש פ"י הנ"ל במ"ד זה.

ברכו את ה'19, ששם אין הכוונה לבית גשמי, אלא לבית במונן של משפחה – משפחת הכהונה ומשפחת הלוייה20.

בדומה לכך ישנם ביטויים כאלו גם לגבי בתי מלכות – „יעשה ה' לאדני בית נאמן”21, („בית המלך האזינו”22), „שמעו נא בית דוד”23, „ובית דוד כאלקים”24, אשר בכל המקומות הללו אין המשמעות של המילה „בית” בית גשמי, אלא הכוונה היא לבית משפחת המלך, ואם כך מדוע אין רש”י מצטט פסוקים אלו, שבהם משמעות המילה „בית” אינה כפשוטה, אלא הכוונה היא למשפחות כהונה או למשפחות מלכות.

ג) בפירושו רש”י שלפנינו נאמר, „ויבן את בית ה' ואת בית המלך”. אך לשון הפסוק אינה כך, שהרי בפסוק נאמר, כדלעיל, „אשר בנה שלמה את שני הבתים, את בית ה' ואת בית המלך”.

ד. „הבתים” באופן סתמי

ההסבר לכך הוא: ההוכחה שמביא רש”י מן הפסוק „את בית ה' ואת בית המלך”, אינה לכך שהמילה „בית” מביעה משמעות של בית כהונה ולויה במונן של משפחות כהונה ולויה וכדומה, כפי שמופיע בפסוקים „בית אהרן .. בית הלוי ברכו את ה'... – בכך אין כלל חידוש, שהרי רש”י כבר פירש לפני כן25 ש „בית” כולל גם את „עבדיו ובני ביתו”, ולא רק „בית ממש”, כפי שמוצאים26 בתורה מפורסר פעמים.

אלא, ההוכחה שרוצה רש”י להביא מפסוק זה, היא לכך, שכאשר מופיעה המילה „בתים” באופן סתמי, ללא פירוט על אלו בתים מדובר27, ייתכן שהכוונה היא לבתי כהונה

סוטה15, למרות שהוא מוסיף את ההוכחה מן הפסוק המובא בספרי, וכן הוא אומר, כנאמר בספרי, שהכוונה היא מיוכבד, ולא כלשון הגמרא „בתי כהונה ולויה – אהרן ומשה”16.

ג. את בית ה' ואת בית המלך

כן יש להבין את ההוכחה שמביא רש”י מן הפסוק „את בית ה' ואת בית המלך”17:

א) הרי רש”י מפרש שהמשמעות של „בתים” בפסוק „ויעש להם בתים” אינה בנין כפשוטו, אלא „בתי כהונה...” – בית במשמעות של משפחה, של כהונה לוייה ומלכות. והרי הפסוק שמביא רש”י מוכיח את ההיפך, והוא סותר זאת, לכאורה, כי „בית ה' .. בית המלך” הם בתים כפשוטם18.

ב) יותר מכך: ישנם פסוקים אחרים שבהם המשמעות של המילה „בית” היא „בית” כהונה ולויה – „בית אהרן ברכו את ה', בית הלוי

(15) להעיר, שבא' מכת"י רש"י (שתת"י) ליתא בפרש"י „כדאי' במס' סוטה". וכ"מ בחידושי ופירושי מהר"י ק. (16) ולכאורה י"ל כי לרש"י לא פסיקא לי' מילתא למי הכוונה בכהונה ולוי' (וכן בתי כהונה ולוי') – אם כהונה – לאהרן, ולוי' – למשה. או שבשניהם הכוונה למשה, ותלוי בב' הדיעות שהביא רש"י (פרשתנו ד, יד) אם החרון אף עשה רושם. או י"ל דלרש"י קאי רק על משה, שהרי אהרן נולד לפני ש, ותחינה את הילדים", והכתוב כאן מדגיש „ותחינה גו' ויישב גו' ויעש" שהעש" – שכן של ותחינה ולהעיר שעש"י פירושה גם הוי' חדשה – ע"ד לך יב, ה ובפרש"י, והכוונה בכהונה ולוי' היא מה שבתחלה ה"י משה כהן ואח"כ פסקה ממנו כהונה ונעשה לוי (כפשוטו הלשון בפרש"י שמות שם. וראה פרש"י תצוה כט, כד. אמור כא, כב), או שפסקה רק מורעו של משה, וכתוב (דה"א כג, יד) שהביא רש"י שם „בניו יקראו על שבת הלוי" (כהדיעה בזבחים קב, א)*. ואעפ"כ קוראו בתי כהונה ולוי', כי בוכות זה של יוכבד ה"י אצל משה הענין דכהונה, אלא שגרם החרון אף כ"ו נעשה (או ורעו) בית לוי. אבל בכ"ז זכות הוא לגבי ישראל,

ועפ"ז אולי י"ל דגם בספרי – וכתה יוכבד לכהונה הכוונה למשה, שהרי „ותחינה" ה"י אחר לידת אהרן, ולכן לא כתב בתי כהונה, כי לא ה"י בית כ"א אחד! אבל – כ"ז היפך פשוטו של דברים לומר שזכותה יוכבד לכהן אחד וכל הכהנים היו בלאה"כ! ואף שלאהרן נולד קודם לותחינה – כהונתו זכה בה לאח"ז. ויתרה מזה מצינו בפנחס (להדיעה שנתכתב לאחר שהרג לזמרי – זבחים קא, א. הובא בפרש"י פנחס כה, ג). ובבין הפכי – הפסד – בפרש"י ויחי מט, ג. (17) וראה לעיל הערה 8, שבדפוס שני וכמה כת"י רש"י ליתא הרא"י מהכתוב. (18) כמו שהקשה ביפ"ת לשמו"ר שם.

(* ראה בכ"ז לקו"ש חל"ב ע' 28 ואילך).

לעילוי נשמת

אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ

איש אמת תם וישר מלאכתו מלאכת שמים
הרה"ח הרה"ת ר' מנחם אהרן
ב"ר יוסף הכהן ע"ה
ראדאל

אהוב לבריות וחביב לכל אדם
קיבל את כולם בסבר פנים יפות
אוהב שלום ורודף שלום
זכה להיות שליח כ"ק אדמו"ר מה"מ
מסר נפשו לעניני חנוך עטה"ק
קירב משפחות רבות לתורה ומצוות
נטע הכרת הבורא ע"י גילוי נפלאות הבורא
לתלמידים הרבה באהבה
זכה לגדל ולראות בנים ובני בנים
דור ישרים יבורך
עוסקים בתורה ומצוות בדרכי החסידות
ומהם שלוחי המלך
נפטר ביום שני לסדר וטיהרו הכהן
כ"ח ניסן ה'תשע"ז
ת. נ. צ. ב. ה.
(מנוסח המצבה)

*

נדפס ע"י משפחתו שיחות

(19) תהלים קלה, יט"כ
(20) וכמו שהביא ברבינו בחי' כאן (ועל דרך המדרש) יפ"ת שם. פי' מהר"ז שם, יג. ועוד.
(21) ש"א כה, כה. ובתרגום ורש"י שם.
(22) הושע ה, א. פסוק זה (וכן הכתובים שלאח"ז) הובא ביפ"ת שם, כי (חלק מ)הגמבואה היא לבנימין וליהודה ג"כ (מלכי בית דוד) ולא רק לאפרים.
(23) ישע"י ז, יג.
(24) זכרי' יב, ח.
(25) ויגש מה, ב.
הרא"י מהכתוב.
(26) ריש פרשתנו. וכן לפני"ז לך יב, יז ובפרש"י.
(27) להעיר מהתחלת הלשון בספרי שם: בתים אלו איני יודע מה הם כשהוא אומר כו'.

ולויה ומלכות, כפי שממשיך רש"י ואומר, שקרויין בתים – בפסוק שהוא מביא כהוכחה – „הבתים את בית ה' ואת בית המלך”.

ויש לומר שהגירסא בדברי רש"י צריכה להיות ככך²⁸ – „הבתים” במקום „ויבין”. המילה „ויבין” המופיעה במהדורות רש"י שלפנינו היא טעותו של המעתיק²⁹.

הביטוי „בתים” (את שני הבתים) המופיעה באופן סתמי, ואשר הפסוק מוסיף אותה שם³⁰, מבואר בפסוק מיד אחר כך, שהכוונה היא ל„בית ה' ואת בית המלך”. ולכן מובן שמשמעות המילה „בתים” המופיעה בפסוק באופן סתמי, היא גם בתי כהונה ולויה ומלכות.

ומשום כך אין העובדה ששם הכוונה היא לבתים כפשוטם – בית ה', בית המלך – סותרת את פירוש רש"י כאן, כי רש"י רוצה רק להדגיש שמשמעות המילה „בתים” באופן סתמי היא בתים של כהונה ולויה ומלכות, כאשר ייתכן שמדובר בבתים כפשוטם, או בבתים במובן של משפחה.

ה. המשמעות הפשוטה של „בתים”

אך יש להבין, מדוע הכרחי להסביר בפשוטו של מקרא שהכוונה היא דוקא לשלושה סוגי בתים אלו – בתי כהונה ולויה ומלכות, והרי, ניתן להסביר, לכאורה, שהכוונה היא לבתים

28 ועפ"ז בטלה הקושי – „ויבין” שבפרש"י הרי אינו בקרא, כנגל.

29 שבה מזה שהי' כתוב אחרי „שקרויין בתים”, „הבתים את בית ה' ואת בית המלך”, ותיבת „הבתים” הייתה כתובה (כרגיל) בכת"י בכמה תיבות) בקיצור „הב”, והוקשה להמעתיק לפענחו „הבתים” – שאו ל' רש"י „בתים הבתים” – כ"א (כרגיל בכת"י שכ"ו) איתות דומות ביותר ול"ו ו' (במקום ה) ב' (במקום הקו – המורה על קיצור התיבה).

בהוצאת ברלינר מעיר (ע"ד עצמו) שצ"ל „אשר בנה” במקום „ויבין” וכמו שהוא בכתוב ושמעותק בספרי שם. אבל – אך יבוא טעות כזו. ועוד – עפ"ז צ"ל שחסרה בפרש"י תיבת „גו” אחרי „בנה” (ובספרי מובא כל הפסוק) או שקיצר רש"י לשון הכתוב. ועוד (ואולי – העיקר): בכתוב שמובא לרא' מפורש הלשון שעליו מביאים הראי' „בתים”, ומפורש פירושו (שהוא פרש"י כאן – הוקו לראי' זו) בית ה', בית המלך – ודוקא תיבה זו (הבתים) לא יבא רש"י ונוסף על השמטה זו – יעתיק מתחלת הכתוב „אשר בנה” – שאינן מוסיפות כאן כלום, ואדרבא – כאן כתוב „ויעש” (ופירושו – הקמת משפחה) ולא „בנה” (בנין גשמי!)

30 דלכאורה מיותר.

רגילים, כמשמעות המילה „בתים” בכל מקום³¹, וכדברי חלק ממפרשי התורה.

(א) שהקדוש-ברוך-הוא הקים להם בתים כדי להגן עליהם ולהצילם מפני פרעה³².

(ב) שפירוש המילה „בתים” כאן היא בנים, משפחות³³, וזה היה שכון של המילדות של „ותחיינה את הילדים”: על סיוען בלידת ילדים יהודיים ובהקמת משפחות יהודיות, שלמו להן מדה כנגד מדה בבנים ובהקמת משפחותיהן שלהן³⁴.

שני פירושים אלו מתאימים יותר, לכאורה, לפשוטו של מקרא, כי: (א) המילה „בתים” מובנת לפי זה כפשוטה – או בתים גשמיים³⁵, או במובן של משפחות, כפי שמוצאים במקומות רבים בתורה – ולא דוקא כרמו ל,בתי כהונה ולויה ומלכות”, אשר צריך ללמדו מספר מלכים.

(ב) לכאורה, מתאימים פירושים אלו יותר לנאמר „ויעש להם בתים” בלשון עבר, שכבר אז הוא עשה להן את הבתים³⁶. ואילו לפי

31 אבל אין להקשות למה לא פי' כהפירוש בתים כפשוטו, אלא ש„ויעש” קאי על פרעה שעשה להם בתים אצל עבדיו כדי שיראו אם הולכות אצל העבריות (בעה"ת עה"פ. וראה רשב"ם ועוד), או שתיקן בתים למצריים להיות שכנים לישראל כו" (מדרש לקח טוב. פענח רוא. ריב"א. וכיו"ב – ראה פי' הב' בחוקני. פי' טור הארוך. אברבנאל בפ"ה הג' ועוד),

כי בפשטות קאי „ויעש” על הנאמר לפני' בקרא „אלקים”, ולא על פרעה. וכדומה גם מזה שבהכתוב לאח"ז מוסיף ומפרט „ויצו פרעה” ולפי' הב' גם תיבת „להם” לא קאי על המילדות כ"א על המצרים (או על בתי ישראל) – ראה בכ"ז רבינו בחיי כאן. באר מים חיים לפרש"י.

32 ראה פי' הקצר לראב"ע כאן: ויאמר הגאון כי עשה להם בתים שהסתיים שם ולא נמצאו. וראה מדרש הגדול כאן. ספר השרשים לרד"ק שורש בית, שהסתיים מפרעה שלא הרע להם כדרך שנאמר בירמ' ובברוך יוסתרים ה" (ירמ' לו, כו).

33 ראה ראב"ע פירשתו פסוק כ. פי' הקצר שם. ור"ק שם. חוקוני בפ"ה הא'. טור הארוך בפ"ה הא'. אברבנאל בפ"ה הא' (אלא שלפי פירושו לא קאי על המילדות העבריות).

34 ראב"ע בפ"ה הקצר שם. וראה לר"ב כאן – הובא בשו"ג להערה 38.

35 ראה לקמן הערה 37.

36 והיינו באותו הזמן לפני יציאתם ממצרים, אבל אין הכוונה לפני לידת משה שהרי „לא היו למרים אלא ה' שנים” (שמו"ר פ"א, יג בתחלתו. וראה מפרשים שם).

(* להעיר שבא' ממת"י רש"י (שנתח"י) בא בסיום דברי רש"י: ד"א בתים. פרעה עשה להם בתים של מצרים סביב לבתי ישראל כדי שישמעו המצרי כשבת ישראל מולדת וכתוב אחרי' ויצו פרעה לכל עמו וזהו שמפורש לשם ופסחתי עליכם מדלג ה' מביתו של ישראל לביתו של מצרי שריו שריויים זה בתוך זה. ולהעיר מפרש"י בא (יב יג): ופסחתי מדלג ה' מבתי ישראל לבתי מצרים שהיו שריויים זה בתוך זה.

ומיד ממש ברגע זה ובמקום זה (אפילו אם זה מצב דלילה, „הבאים מצרימה”), כך שהרגע האחרון והגלות והנקודה האחרונה דהגלות נעשים רגע ראשון ונקודה ראשונה דגאולה,

ומ„ימי חייד” בזמן הזה ובמקום הזה, בלי שום הפסק כלל ח"ו (אפילו אם הוא כבר למעלה משבעים שנה וכיו"ב), עובר כאו"א מישראל מיד – בתכלית השלימות, „ראובן ושמעון נחתין ראובן ושמעון סלקין”⁴, בהמשך ד„כל ימי חייד” בימות המשיח, וחיים נצחיים שיהיו אז.

ובנוגע לפועל הכוונה היא, שהעבודה דבנ"י עתה צריכה להיות „להביא לימות המשיח”, גלות כבר תיכף בפועל איך שהמצב ד„הבאים מצרימה” בגלות הוא באמת מצב ד„גאולת ישראל”, עיי"ז שמתכוננים בעצמם ומכינים אחרים למצב ד„ימות המשיח”.

כולל ובמיוחד – בקשר עם יום ההילולא דהרמב"ם – ע"י שמתחזקים ומוסיפים בלימוד ספר משנה תורה להרמב"ם. . ובפרט – בספר הרמב"ם עצמו – הלכות מלך המשיח⁵, בשני הפרקים האחרונים דהלכות מלכים בסיום ספר משנה תורה.

ונוסף ללימודו בזה, להשפיע גם על עוד בנ"י מסביבתו, אנשים נשים וטף, באופן ד„והעמידו תלמידים הרבה”⁶, ומהם יראו וכן יעשו רבים.

ויהי רצון, שע"י עצם ההחלטה בדבר יקבלו תיכף ומיד את השכר, הקיום בפועל של דברי הרמב"ם בסיום ספרו⁷, שלאחר שישנו כבר „המלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כדוד אביו. . ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה וילחם מלחמת ה" – שאז „בחזקת שהוא משיח” – שכבר יהי' מיד „משיח בודאי”, עיי"ז ש„עשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל. . ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד כו”.

לקוטי

שמות

שיחות

און נוסף צו דעם אייגענעם לימוד בזה, זאל מען זען אויך משפיע זיין אויף אנדערע אידן ארום זיך, אנשים נשים וטף, באופן פון ״והעמידו תלמידים הרבה״⁶, ומהם יראו וכן יעשו רבים.

ויהי רצון, אז דורך דער עצם החלטה בדבר זאל מען תיכף ומיד באקומען דעם שכר, דער קיום בפועל פון דברי הרמב"ם בסיום ספרו⁷, אז לאחרי וואס מ'האט שוין דעם ״מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כדוד אביו״. ויכוף כל ישראל לילך בה לחזק בדקה וילחם מלחמת ה' – וואָס ער איז ״בחזקת שהוא משיח״ – זאל ער שוין גלייך ווערן ״משיח בודאי״, דורך דעם וואָס ״עשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל״. ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד כו״.

(משיחות ש"פ שמות, כ"א טבת תשנ"ב)

כמדובר ריבוי פעמים דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שנוסף ע"ז שכבר ״כלו כל הקיצין״¹, כבר עשו בני תשובה, וסיימו הכל, כולל גם – ״לצחצח הכפתורים״, וצריך רק שהקב"ה יפתח את עיניהם של בני שיראו שהגאולה האמיתית והשלימה כבר ישנה, ויושבים כבר לפני שולחן ערוך, בסעודת לויתן ושור הבר² וכו' וכו'.

מזה מובן . . בדורנו זה ובזמננו זה, לאחרי שכבר סיימו הכל (כנ"ל), ישנה הבטחה גמורה בתורה, שבטח יהי ״(תזכור יום צאתך ממצרים) כל ימי חיך . . להביא לימות המשיח״³,

ובפשטות – שלא זקוקים להפסק ח"ו בין ״כל ימי חיך״ ו״ימות המשיח״ (כמו שהי' אצל בני בכל הדורות שלפני דורנו זה), אלא ״כל ימי חיך״ דכאו"א מישראל, חיו הגשמיים כנשמה בגוף, כוללים בפשטות (גם) ״ימות המשיח״ בלי הפסק, מכיון שהגאולה באה תיכף

(6 אבות פ"א מ"א.
(7 הלי מלכים ספי"א.)

פירוש רש"י הוקמו הבתים – של כהונה ולויה – בתקופה מאוחרת יותר. ומלכות דוד הוקמה דורות רבים לאחר מכן.

1. ״וייטב״ – טובה מיוחדת

ההסבר לכך הוא: רש"י שולל פירושים אלו בכך שהוא אומר את פירושו בסמיכות ובהמשך לפסוק הקודם ולפירושו ״וייטב אלקים למילדות, מהו הטובה, ויעש להם בתים״, והוא מצטט גם את המילים ״ויעש להם״. בכך, לא זו בלבד שהוא בא לפרש מהי הכוונה ב״וייטב״, כיון שהדברים נאמרים בפסוק הבא – ולא בסמיכות ל״וייטב״, אלא כוונתו היא גם להסביר את ההכרח שבפירושו ל״ויעש להם בתים״.

אם כוונת התורה היתה לומר, שהקדוש-ברוך הוא בנה להם בנינים כדי להגן עליהן ולהצילן, (הרי א) צריך היה להופיע הביטוי ״ויבן להם בתים״³⁷, וכדומה. (ב) אז לא היה מתאים לכאן הביטוי ״וייטב״, שאין כוונתו רק למניעת נזק, ושליטת דבר רע, אלא הכוונה לתוספת של טובה.

ובדומה לכך – אם כוונת התורה היתה לכך שהם ילדו בנים והקימו משפחות, מהו החידוש והטובה דוקא להן?³⁸ והרי כך היה אצל כל היהודים, שאף לפני, ותחיינה את הילדים״ נאמר³⁹, ״ובני ישראל פרו... במאד מאד!״

לפיכך מסביר רש"י שבמילה ״בתים״ הכוונה

(37 אבל לפי פי' הרד"ק ומדרש הגדול (הנ"ל הערה 32) משמע שאין הכוונה לבתים כפשוטו, כ"א לענין ההגנה וההצלה. וראה פי' הרד"ק בירמ" שם. וראה פענת רזא באן. ולפי' אין מקום ל״ויבן״. אבל בפי' הרמב"ע שם מהגאון משמע קצת שהכוונה לבתים כפשוטו.)

(38 בטור הארוך שפרו ורבו מאד, עד שהיו אומרים אלו בני שפרה ופועה. אבל בפשט"ו לא מצינו שליוכבד ומרים היו כ"כ הרבה בנים.)

מהכתוב שהביא הרמב"ע שם משמע קצת שכוונתו לא רק לבנים שלהם אלא שיצאו מהם משפחות גדולות וחשובות (וכן פי' בבאר יצחק ברמב"ע).*

אבל בחוקני (וכן בטור הארוך) שהביא כתוב הנ"ל ועוד כתובים, והקיימות את בניך אחריו גו' והכינוני את ממלכתו, מפרש בתהלת פירושו: בתים אלו בניו שבניו של אדם נקראו בית. ומסיים: אף כאן נתן להם בנים והולך ומפרש כיצד.

(39 שמות א, ז.)

(* וע"ד שפי' הרלב"ג: שיצאו מהם מלכים ומנהיגים כטעם כי בית יעשה לך ה' וזה היה הגמול הראוי להם על מה שהיו עושות מעניין החיותם את הילדים כו'.

היא לטובה מיוחדת – ״בתי כהונה ולויה ומלכות״. הן לא הקימו סתם משפחות ככל משפחות ישראל, אלא מהן יצאו בתים ב״יתר שאת ויתר עז״ – בתי כהונה ולויה ומלכות⁴⁰.

2. השכר – צדדי בלבד:

וכדי להדגיש את היתרון והמעלה של פירוש זה, מציין רש"י ואומר, כדאיטא במסכת סוטה. בכך אין כוונתו רק לציין את המקור, אלא אף לתרץ –

שהרי, לכאורה: לפי הפירושים של המפרשים האחרים, כפי שהובאו לעיל, הרי השכר של ״ויעש להם בתים״ שייך לענין גופו. לפי הפירוש הראשון – כדי להצילן מפרעה, ובודאי לפי הפירוש השני, שהמשמעות של ״בתים״ היא לבניהן ולמשפחותיהן – מדה כנגד מדה, כדלעיל.

אבל לפי פירוש רש"י, שהשכר הוא ״בתי כהונה ולויה ומלכות״ יוצא, שניתן להם כאן שכר ״צדדי״, שאינו דומה למעשה אשר עשו, ותחיינה את הילדים?

3. מדה כנגד מידה

לכן מדגיש רש"י ואומר, כדאיטא במסכת סוטה, ששם מופיע ענין זה בהמשך לדברי המשנה⁴¹ ולסוגיית הגמרא, במדה שאדם מודד בה מודדין לו, והענינים של מדה כנגד מדה המוזכרים במשנה ובגמרא כוללים גם עניני שכר ועונש שהם כנגד ובאותה, ״מדה״ של כל פ"ט במעשה האדם.

ועליידי כך מובן היתרון של הפירוש ״בתי כהונה ולויה ומלכות״: כאן אין מודגש גודל השכר בלבד, אלא בעיקר מודגש העובדה שהשכר ניתן מדה כנגד מדה בכל הפרטים – כנגד פרטי מעשיהן של המילדות:

בפעולתן, ותחיינה את הילדים״ סייעו המילדות לא רק בהקמת משפחות יהודיות, אלא עליידי כך הוקם רוב, או כל דור יוצאי מצרים, שממנו יצא עם ישראל כולו עד סוף כל הדורות.

(40 ראה פרש"י ויהי מט, ג.)

(41 ה, ב ואלך. ושם ט, ב במשנה, וכן לענין הטובה מרים המתינה כו'.

ולפיכך, ניתן להן שכר באופן של מדה כנגד מדה במפורט – לא זו בלבד שלהן היו בנים ומשפחות⁴², או שלהן היו ילדים כהנים לויים ומלכים, אלא שמהן הוקמו „בתי כהונה ולויה ומלכות“, הבתים המיוחדים, „יתר שאת ויתר עז“ שבשיראל, עד סוף⁴³ כל הדורות⁴⁴.

ולעומת זאת בספרי, למרות שגם שם נאמר „זכתה יוכבד לכהונה ומרים למלכות...“, בכל זאת מופיע שם ענין זה א (כחוכה לכך ש, כל המקרב עצמו, מן השמים מקרבין אותו) – ולא כמדה כנגד מדה באופן מפורט בדיוק, אלא כפעולה כללית של קירוב אל הקב"ה, שקיימת בכל המעשים הטובים, כפי שמובא שם בספרי שמוצאים זאת בכמה מקומות („על שקירבה את עצמה כך קירבה המקום“). (ב) לא כענין כללי של „בית ישראל“ – כל עם ישראל.

ולכן אין נאמר שם „בתי כהונה ומלכות“, כי שם אין מדובר על בתים בישראל שניתנו להן כשכר על כך שבאמצעותן הוקם כל בית ישראל.

ט. „וייטב“ – שכר על „כי יראו“

ויש לומר, שבאמצעות דברי רש"י „כדאיתא במסכת סוטה“ מתורצת שאלה נוספת בפירושו: תחילת הפסוק היא „ויהי כי יראו המילדות את האלקים“. ואם כך, צריך היה לומר, שהשכר „ויעש להם בתים“ ניתן על אשר „יראו את האלקים“.

אך את השכר על כך אנו מוצאים במדרש⁴⁵ באופן שונה לחלוטין: „וייטב אלקים... חדא הוא דכתיב... מהו שכר היראה? – תורה, לפי שיראה יוכבד מפני הקב"ה, העמיד ממנה משה, שכתוב בו כי טוב הוא, ונתנה התורה על-ידו שנקראת לקח טוב, ונקראת על שמו שנאמר זכרו תורת משה עבדי, ומרים – יצא ממנה

(42) כבדא"ע הג"ל בפי' הקצור.

(43) ועפ"ז מובנת השייכות ל„בתים“ – ראה ג"א כאן בפריש"י.

(44) וי"ל שלכן משנה רש"י וכתוב „כהונה ולוי“ מיוכבד ומלכות ממרים, ולא כבגמ' „כהונה ולוי“ אחרן ומשה ומי' בתי מלכות דוד נמי ממרים קאתי". כי עיקר התוכן והדגשה בהשכר הוא לא לזה שה' לחם בנים במעלות מיוחדות כו', כ"א שמהם יצא ענין הכהונה כו' – „בתי כהונה ולוי ומלכות“.

(45) שמו"ר פ"א, טו. ושי"ג.

(46) כמפורש בכתוב (תשא לא, ב. ויקהל לה, ל) בצלאל בן אורי בן חור, ובפריש"י (בשלח יו, י"ד. משפטים כד, יד. ויקהל

בצלאל⁴⁶, שהיה מלא חכמה, דכתיב⁴⁷ ואמלא אותו רוח אלקים, ועשה ארון⁴⁸ לתורה...⁴⁹.

וגם לפי פשוטו של מקרא מתאים שכר זה יותר ל, ויהי כי יראו המילדות את האלקים, כי ענינה של התורה הוא „ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה ליראה את ה' אלקינו“⁵⁰.

וזהו שכר נעלה ביותר, שעל-ידי משה בנה נתן הקדוש-ברוך-הוא את התורה לישראל.

ולפי זה אין צורך להסביר שהמילים „וייטב אלקים למילדות“ מוסבות על הנאמר בסוף הפסוק הבא⁵¹, כפי שמסביר רש"י, אלא השכר הוא על הנאמר בתחילת פסוק זה⁵², „כי יראו המילדות את האלקים“⁵³.

וזה מתורץ באמצעות דברי רש"י „כדאיתא במסכת סוטה“.

י. השכר על המעשה בפועל

במשנה ובסוגית הגמרא במסכת סוטה מוסבר הענין של מדה כנגד מדה לגבי מעשיו של האדם בפועל⁵⁴, ולא לגבי כוונותיו והרגשתו של האדם. ענין זה מודגש בפשוטו של מקרא, כפי שכבר ציין רש"י לפני כן בפירושו על התורה⁵⁵ ענין של מדה כנגד מדה לגבי מעשה בפועל – „הם חטאו ברבה רעת האדם, ולקו בתהום רבה“.

ולכן, מובן לפי פשוטו של מקרא, שהשכר וההטבה כאן אינם כל כך על כוונתן ומחשבתן „יראו את האלקים“⁵⁶, אלא בעיקר על מעשיהן

(שם) חור בנה של מרים ה'.

(47) תשא לא, ג.

(48) ראה פריש"י ויקהל, לו, א.

(49) ולהעיר ממשפטים שם השייכות דחור (בנה של מרים) לתורה.

(50) ואתחנן ו, כד.

(51) כמו שהקשו ברבותינו בעה"ת כאן פסוק ב.

(52) אבל במדרש שם לא קאי בכתוב זה אלא בכתוב שלפניו וייטב אלקים ולמד מהל' וייטב (שתורה ומשה נק' טוב). וראה יפ"ת (השלם) שם.

(53) ואף שבתושב"כ (בפשיט"מ) * לא מצינו שתורה נק' בית – הר"ל לרש"י לתרין מדוע א"ז נוכר (בביטוי אחר) בפרישתנו כהשכר.

(54) ראה חדא"ג מהרש"א סנהדרין צ, א (ד"ה מנין).

(55) נחז, יא. וראה פריש"י יתרו יח, יא. נשא ה, כד. שלח יד, לו. (56) ואולי י"ל דגם לפרש"י יש שייכות דבתי כהונה ולוי

(* משא"כ ברו"ל – ראה פסחים (פ. 19). אני חוזה זו תורה. וראה לקו"ת ואתחנן י. א. יהל אור לתהלים ע' 494. המשך מיט רביס תרל"ו פרק ר ואי"ל. ועוד.

מ'האט שוין אַלץ פֿאַרענדיקט (כנ"ל), האָט מען די הבטחה גמורה אין תורה, אַז עס וועט זיכער זיין „(תזכור את יום צאתך מארץ מצרים) כל ימי חיך . . להביא לימות המשיח“³,

ובפשטות – אַז מ'דאַרף ניט אָנקומען צו אַ הפסק ח"ו צווישן „כל ימי חיך“ און „ימות המשיח“ (ווי דאָס איז געווען באַ אידן בכל הדורות שלפני דורנו זה), נאָר „כל ימי חיך“ פון יעדער איד, זיינע חיים גשמיים אַלס נשמה בגוף, זיינען כולל בפשטות (אויך) „ימות המשיח“ בלי הפסק, וואָרום די גאולה קומט תיכף ומיד ממש ברגע זה ובמקום זה (אפילו אויב דאָס איז אַ מצב פון לילה, „הבאים מצרימה“), אַזוי אַז דער רגע האחרון פון גלות און די נקודה אחרונה פון גלות ווערט דער רגע ראשון און נקודה ראשונה פון גאולה,

און פון „ימי חיך“ בזמן הזה ובמקום הזה, בלי שום הפסק כלל ח"ו (אפילו אויב ער איז שוין עלטער פון שבעים שנה וכיו"ב), גייט יעדער איד גלייך איבער – בתכלית השלימות, „ראובן ושמעון נחתין ראובן ושמעון סלקין“⁴, אין דעם המשך פון „כל ימי חיך“ בימות המשיח, און חיים נצחיים וואָס וועט דעמולט זיין.

ובנוגע לפועל מיינט עס, אַז די עבודה פון אידן איצטער דאַרף זיין „להביא לימות המשיח“, צו שוין גלייך מגלה זיין בפועל ווי דער מצב פון „הבאים מצרימה“ אין גלות איז באמת אַ מצב פון „גאולת ישראל“, דורך דעם וואָס מ'גרייט זיך אַליין און מ'גרייט צו אַנדערע צו דעם מצב פון „ימות המשיח“.

כולל ובמיוחד – בקשר מיט דעם יום ההילולא פון דעם רמב"ם – דורך מחזק זיין און מוסיף זיין אין לימוד ספר משנה תורה להרמב"ם . . ובפרט – אין ספר הרמב"ם עצמו – הלכות מלך המשיח⁵, אין די לעצטע צוויי פרקים פון הלכות מלכים בסיום ספר משנה תורה.

(3) ברכות יב, ב.

(4) ויק"ר פל"ב, ה. וש"נ.

(5) כ"ה הכותרת בדפוס וויניצאה רפד. שי.

(ה'תשנ"א), ר"ת (הי' תהא שנת) נפלאות אראנו.

ולכן, יש לעודד ולחזק את רוחם של בני ע"י ההכרזה שהקב"ה אומר בכל יום באופן דחדש ממש "פגד פגדתי אתכם", ומשיח צדקנו "עומד אחר כתלנו", והנה זה בא¹⁰, ויש להתכונן לקבל את פניו ע"י ההוספה בקיום התומ"צ, כפס"ד הרמב"ם¹¹ (בעל יום ההילולא דכ"ף טבת, מוצש"ק זה) שע"י "מצוה אחת, הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות, וגרם לו ולהם תשועה והצלה".

(משיחות ש"פ שמות, י"ט טבת תנש"א)

(9) שה"ש ב, ט.

(10) שם ח. וראה שהש"ר עה"פ (פ"ב, ח (ב)).

(11) הל' תשובה פ"ג ה"ד.

נח.

מ'האָט שוין גערעדט מערערע מאָל דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אַז נוסף אויף דעם וואָס ס'איז שוין „כלו כל הקיצין“¹, האָבן אידן שוין תשובה געטאַן, און מ'האָט שוין אַלץ פאַרענדיקט, כולל אויך – „צופוצן די קנעפלעך“, און מ'דאַרף נאָר האָבן אַז דער אויבערשטער זאָל אויפגעפּענען די אויגן פון אידן זיי זאָלן זען ווי ס'איז שוין דאָ די גאולה האמיתית והשלימה, און מ'זיצט שוין באַ דעם שולחן ערוך, בסעודת לויתן ושור הבר² וכו' וכו'.

דערפון איז פאַרשטאַנדיק . . . בדורנו זה ובזמננו זה, לאחרי וואָס

(1) סנהדרין צו, ב.

(2) ראה ב"ב עד, ב ואילך. פסחים קיט, ב. ועוד.

לקוטי

בפועל, בהיותן מיילדות – שפרה, שמשפרת את הולד, ופועה, שפועה ומדברת והוגה לולד, ועל כך ש„ותחינה את הילדים“ – שסייעו להקים בתים בישראל, עד כדי הקמת „כל בית ישראל“. והשכר על כך אינו רק הענין שיוכבד ילדה בן אשר על ידו ניתנה התורה, וכן מעלתו של בצלאל, כי זה אינו „בית“, כי אין לכך המשך אצל זרעו וזרע זרעו, שהרי „ומסרה ליהושע“, אלא השכר הוא „בתי כהונה ולויה ומלכות“.

יא. כל חלק בתורה – בהתאם למהותו

כאן אנו רואים כיצד כל עניני התורה מדוייקים לחלוטין. שלמרות שענין זה, מה היה השכר שזכו בו יוכבד ומרים, הוא ענין של אגדה ודרוש, בכל זאת רואים בו את ההבדל בין המקורות שלעיל – כפי שהענין מופיע בפירוש רש"י ובגמרא, וכפי שהוא מופיע במדרש או בספרי – שההבדל ביניהם מותאם לכללים של כל חלק בתורה, שבו מופיע ענין זה.

במדרש, חלק הדרש והאגדה שבתורה, שעליו נאמר „מושכין לבו של אדם כאגדה“⁵⁷, מדות שבלב, והוא מביא לידי יראת שמים⁵⁸ – הדגש העיקרי הוא על אשר „וראו המילדות את האלקים“, ולכן מודגש שם השכר „מהו שכר היראה? – תורה...“.

לעומת זאת בספרי, שזה חלק שעיקרו הלכות, הקשור למעשה – הרי השכר הוא ענין של מעשה, כהונה ומלכות, כנגד מעשיהן של המילדות. אך הדגש על המעשה איננו לגבי פרט מסוים במעשה המסויים והפרטי, אלא בענין הזהה למעשים אחרים – שהאדם מקרב את עצמו אל ה', ושומע בקול ה'.

ומלכות גם (להפרט ב)התחלת הכתוב, ויהי כי יראו המילדות את האלקים, ע"פ לשון הכתוב שהביא רש"י ממלכים „את בית ה'“, כי היתוד וההבדלה (בתכ) כהונה ולוי' הוא מה ש„הבדיל ה' את שבט לוי לשאת את ארון ברית ה' לעמוד לפני ה' לשרתו גו" (עקב י, ח), והעבודה ושירות בבית ה'*. והרי בית אלקים הוא ענין הפועל יראה מה, וכמ"ש לפני' (ויצא כח, יז). ועד"ז יל לגבי ענין המלוכה שמעורר ליר"ש. ולהעיר מהושע ג, ה ובפרש"י שם. וראה סהמ"צ להצ"צ מצות מינוי מלך. שבת פז, א. ועד"ז חגיגה יד, א. יומא עה, א. (57) ראה הל' ת"ת לאדה"ז פ"ב ה"ב, ושי"נ.

(* וראה במדבר א. וואילן ובפרש"י ג. וואילן. בהעלותך ח. ו. וואילן קרח יח. א. וואילן. וראה לשון הרמב"ם רפ"ג ורפ"ד דהל' כלי המקדש.

שמות

ואילו פירוש רש"י, פשוטו של מקרא, הקשור למעשה ממש, וכן הפירושים על פסוקים אלו בגמרא, אשר חלקם הם בדרך הפשט, כפי שהוסבר מספר פעמים⁵⁹ מדגישים ש„לא המדרש עיקר אלא המעשה“⁶⁰. בהם מודגש המעשה בפועל, שבו יש חשיבות בכל מעשה לא רק לצד השווה בכל המעשים הטובים, אלא בתוכן המסויים של כל מעשה בפרט, כפי שעשו במעשה זה.

לכן חשוב לציין כאן את השכר של „בתי כהונה ולויה ומלכות“, ולקשר זאת גם לפסוק „את בית ה' ואת בית המלך“, בתים גשמיים כפשוטם, כי המעלה והחידוש העיקרי של המילדות היה הקמת והחייאת – ותחינה – בתים בישראל, כפי שהוסבר לעיל בהרחבה.

יב. נחת לאם היהודיה

מפירוש רש"י זה נלמדת הוראה נפלאה: אמנם, לכאורה, הענין שהתורה ניתנה על ידי משה אינו מהווה שכר של מדה כנגד מדה ליוכבד ולמרים, אך בכל זאת זהו השכר הגדול ביותר שאפשר לקבל. ומודגש כאן, שיש שכר שהוא אף גדול מכך, וגורם נחת לאם היהודיה – בתי כהונה לוייה ומלכות.

לא העובדה שיש לה בן שהוא למדן גדול, בקי, חריף וכדומה, אלא יכולתה להקים בתים בישראל, בתי כהונה לוייה ומלכות, ילדים יהודיים, וילדי-ילדים, תלמידים⁶¹ ותלמידי תלמידים. לסייע בבניית בתים ומשפחות יהודיות, באמצעות השפעתה על כל אחד מילדי ישראל לנהוג בכהונה לוייה ומלכות.

ומשמעותם הרוחנית היא: אמנם, באופן כללי, הן הכהנים הן הלויים תפקידם „להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו...“⁶², „זרע לוי כולו מובדל לעבודת המקדש“⁶³, הרי בכל זאת – ההבדלה העיקרית היא אצל הכהנים, המבצעים את עבודת הקרבנות והקטרת בבית

(59) וראה לקו"ש [המתורגם] ח"כ ע' 79 בסופו.

(60) אבות פ"א מ"ז.

(61) שקריום בנים (פרש"י ואתחנן ו, ז) ופשיטא – בני ביתו.

(62) רמב"ם סוף הל' שמיטה ויובל.

(63) רמב"ם הל' כלי המקדש רפ"ג. וראה הנסמך לעיל בשו"ג להערה 56.

הוספה בשורת הגאולה

יב.

לפי כל הסימנים שבדברי חז"ל עומדים אנו בסוף זמן הגלות, לאחר ששכר "כלו כל הקיצין"¹, וכבר עשו תשובה, ובלשונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (לפני עשרות שנים) שכבר סיימו כל עניני העבודה, גם "צחצוח הכפתורים"², ועומדים מוכנים ("עמדו הכן כולכם") לקבל פני משיח צדקנו³.

* * *

גם לאחר קושי ואריכות הגלות האחרון במשך יותר מאלף ותשע מאות שנה (שלא בערך לגלות מצרים במשך מאתיים ועשר שנה) – מציאותם של "בני ישראל" היא בעצם למעלה מגלות, וכל רגע נוסף שנמצאים בגלות ה"ז באופן דהבאים מצרימה"⁴, "כאילו אותו יום נכנסו למצרים"⁵, ועומדים הם בתוקף האמונה והבטחון שתיכף ומיד יקיים הקב"ה הבטחתו "פקד פקדתי אתכם"⁶ בגאולה האמיתית והשלמה, ובפרט כששומעים ממשה רבינו שבדורנו⁷, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר סיימו כל עניני העבודה ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו, ועאכו"כ לאחר שישנה גם השלימות דארבעים שנה, "נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"⁸, ועומדים בשנת הנ"א

(1) סנהדרין צו, ב.
(2) שיחת שמח"ת תרפ"ט.
(3) ראה "היום יום" ט"ו טבת. ובכ"מ.
(4) שמות א, א.
(5) שמור"ר ריש פרשתנו (פ"א, ד). תנחומא שם ג.
(6) שמות ג, טז.
(7) ראה ב"ר פנ"ו, ז: "אין דור שאין בו כמשה". וראה זח"ג רעג, א. תקו"ז תס"ט (קיב, רע"א. קיד, רע"א). תניא פמ"ד. שם אגה"ק ביאור לסי' ז"ך בסופו.
(8) תבוא כט, ג.

שיחות

שמות

לקוטי

וישרתוך⁶⁸, בעבודת המקדש ובמקום קדוש. וממילא מובן שהשפעתם בעולם אינה רבה כל כך – המקום שאליו מגיעים הלויים קשור במדה מסוימת למקדש ולקדושה.

אך התכלית היא להביא את מלכותו וממשלתו של הקב"ה אל כל העולם כולו – בתי מלכות.

וזהו הנחת האמיתית שיש לאם היהודיה, כאשר היא מקימה בתים ודורות של ילדים יהודיים המתנהגים באופן של "כהונה לוי" ומלכות⁶⁹.

ואז יוצאים כל צבאות ה' מהגלות הזו האחרונה – כפי שהיה במצרים, ש"יצאו כל צבאות ה' (שהוקמו על ידי המילדות העבריות) מארץ מצרים"⁶⁹, ובראשם – משה (בישורון מלך⁷⁰) אהרן (הכהן) ושבתם (שבט לוי) ו"יוצאים ביד רמה"⁷¹.

(משיחות ש"פ שמות. ש"פ וארא. תש"ל)

המקדש, כפי שהדבר מתבטא בכך, שאסור לכהן להיטמא⁶⁴, ולצאת לחוץ לארץ וכדומה⁶⁵, דברים שאינם אסורים על הלוי.

ובעבודת ה' אצל כל אחד ואחד מישראל⁶⁶, הרי הכהונה היא הפרישות והניתוק מעניני העולם הגשמי – דביקות והתחברות לאלקות⁶⁷.

לוי יוצא לחוץ לארץ ונכנס אפילו לבית הקברות. כלומר, תפקידו הוא ב"כל מעשיך ודרכיך" – להשפיע ולהפוך אפילו יהודי הנמצא מחוץ לירושלים ומחוץ לארץ ישראל, בחוץ לארץ, ועד ליהודי הנמצא בדרגה של בית הקברות, להיפך מהחיים ר"ל, והלוי מחיה אותו, עד אשר גם הוא – יהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים⁶², בדיוק ככהנים וכלויים.

אך הלוי קשור לכהנים – "וילוו עליך

(64) ר"פ אמור.

(65) רמב"ם הל' אבל פ"ג ה"ג. טוש"ע יו"ד ט"ס סטט.
(66) ראה גם לקו"ש ח"ח [המתורגם] ע' 210-11. ח"ט [המתורגם] ע' 342, וש"נ.
(67) כמודגש בכה"ג (השלימות דמדרי' כהונה), ויהי ביתו בירושלים ואינו זו משם" (רמב"ם הל' כלי המקדש פ"ה ה"ז).
ותירה מזו מן המקדש לא יצא (אמור כא, יב. וראה רמב"ם שם. הל' ביאת מקדש פ"א ה"י).

לזכות

כ"ק אדוננו מורנו זרבינו מלך המשיח

❧ ❧ ❧

ויה"ר שעי" קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

❧ ❧ ❧

יהי אדוננו מורנו זרבינו מלך המשיח לעולם ועד